

zločinům zvláště nebezpečným, vyžaduje použití §u 29 zák. na ochr. rep., by účinnost trestu byla zaslouženě zvýšena. Bylo proto odvolání státního zastupitelství i v tomto směru vyhověti.

Naproti tomu nelze mu však vyhověti, pokud si stěžuje do toho, že ztráta čestných práv občanských nebyla nalézacím soudem vyslovena. Státní zastupitelství nemá spolehlivého podkladu pro tvrzení, že bylo hlavním cílem projevu obžalovaného, poškodit republiku, což označuje jako pohnutku nízkou a nečestnou. Podobná snaha obžalovaného ze spisů nevyplývá, nýbrž spíše, jak nalézací soud odůvodnil, snaha šířit toliko zásady strany, jejímž jest přívržencem. Byť by se i za účelem dosažení cílů vytýčených programem své strany dostal do vážného konfliktu se zákonem, proviniv se proti němu, nelze přece v jeho projevech spatřovati pohnutky nízké a nečestné, obzvláště nebyl-li obžalovaný, jak to zjišťuje nalézací soud, veden úmyslem zlástným. Ježto pak obžalovanému byl uložen trest kratší jednoho roku, nejsou tu podmínky pro vyslovení ztráty práv občanských podle §u 32 zák. na ochr. rep. a bylo proto odvolání státního zastupitelství zamítnouti v tomto směru jako neodůvodněné.

Čís. 2520.

Přečin úpadku z nedbalosti podle §u 486 čís. 2 tr. zák. jest spáchán vzejitím škody; dlužník jest beztrestným, odvrátí-li její vzejití svou pílí a přičiněním; vzešla-li již škoda, nenastává beztrestnost pozdějším jejím nahrazením ani vyrovnáním s věřiteli.

Poškození věřitelů nastává, jakmile je zřejmo, že věřitelé nemají podle pravidelného běhu života vyhlídky na úplné uspokojení.

Pouhé děláni nových dluhů nemusí ještě znamenati poškození věřitelů, nebyl-li jim stav úhradní podstaty na škodu věřitelů podstatně změněn (na př. dlužník zaplatí starý dluh, by dostal na úvěr nové zboží v stejné ceně).

Dlužník, jenž jest si vědom své neschopnosti platební, nemusí sice navrhnouti zahájení vyrovnacího řízení ihned (může se pokusiti o mimo-soudní vyrovnání, pomoc od příbuzných), má však onen návrh učiniti tak včasné, by bylo zamezeno poškození věřitelů.

Pokud vzdálení veřejného společníka ze správy podniku může vyloučiti jeho vědomí o platební nezpůsobilosti společnosti.

(Rozh. ze dne 29. října 1926, Zm II 49/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 3. listopadu 1925, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými Rudolf L. zločinem zpronevěry podle §§u 183, 184 tr. zák., Rudolf L. a Antonín B. přečinem úpadku z nedbalosti podle §u 486 čís. 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Rozsudkovému výroku, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem úpadku z nedbalosti podle §u 486 čís. 2 tr. zák. vytýká zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., že není prokázáno, že činnostmi obžalovaných byli věřitelé poškozeni, a že rozsudek nalézacího soudu nehodnotí v tomto směru zjištěné okolnosti, že obžalovaní navrhli ve svém vyrovnání věřitelům 100%ní kvotu, takže nejde nikterak o jejich zkrácení, nýbrž vlastně jen o poshovění, o splácení ve lhůtách. Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění. Trestný čin §u 486 tr. zák. jest spáchán vzejitím škody, dlužník zůstane beztrestným, odvrátí-li vzejití škody svou pílí a svým přičiněním. Vzešla-li však jednou škoda, nenastává beztrestnost pozdějším jejím nahrazením ani vyrovnáním s věřiteli. Proto je důležité, zjistiti o k a m ž i k, ve kterém nastalo p o š k o z e n í věřitelů, a tím jest okamžik, kdy již jest zřejmo, že věřitelé nemají podle pravidelného běhu života vyhlídky na úplné uspokojení (Srov. Bartsch-Löffler, str. 524 a 525.). Nalézací soud zjišťuje sice, že obžalovaní následkem četných žalob a exekucí, které jejich společnost stihaly, věděli a věděti museli o své neschopnosti platební, nezjišťuje však, že věřitelé byli poškozeni, v čem poškození pozůstávalo a v kterém okamžiku jest je pokládati za poškozené. Přesné zjištění v těchto směrech jest tím nezbytnější v případě jako jest souzený, kde dlužníci nabídli ve svém vyrovnání věřitelům kvotu 100%ní. Soud nalézací uvádí sice, že nabyl přesvědčení, že oba obžalovaní během roku 1923 až do ledna 1924 poškodili své věřitele tím, že, vědouce, že jsou neschopni platiti, dělali nové dluhy a že nenavrhli včas zahájení vyrovnacího řízení neb úpadku. Než pouhé dělání nových dluhů nemusí ještě znamenati poškození věřitelů, pakli tím stav úhradní podstaty nebyl na škodu věřitelů podstatně změněn, na př. stal-li se dlužník uzavřením nové zápůjčky schopným platiti, když nový dluh zajistí zástavou a strženého peníze použije ve prospěch podstaty a nikoli k zaplacení některých věřitelů, aneb, když zaplatí starý dluh, by dostal na úvěr nové zboží ve stejné ceně, při čemž jest hospodářský účinek stejný, jako při koupi za hotové (Viz Bartsch-Löffler str. 542.).

Co se týče tvrzení rozsudku, že obžalovaní nenavrhli včas zahájení vyrovnacího řízení, neuvádí rozsudek přesně čas, kdy je měli navrhnouti. Dlužník, jenž jest si vědom své neschopnosti platební, má navrhnouti zahájení vyrovnacího řízení tak včas, by bylo zamezeno poškození věřitelů. Dlužník nemusí navrhnouti zahájení vyrovnacího řízení ihned, jakmile nabyl vědomosti o své neschopnosti platební, smí se nicméně ještě pokusiti o mimosoudní vyrovnání, o pomoc od příbuzných, nesmí však mezitím, kromě případů shora uvedených, dělati nové dluhy nebo splácti staré dluhy, nesmí připraviti věřitele o ochranné účinky úpadku neb vyrovnacího řízení. Dlužník musí si býti vědom své nezpůsobilosti platiti, jeho nedbalost v tomto směru musí býti vědomá. Nestáčí však již vědomost o pouhém přechodném nedostatku platidel, váznutí platby. Napadený rozsudek zjišťuje, že podle doznání obžalovaného Rudolfa L-a pocíťovali společníci firmy obtíže v placení již od roku 1922,

kdy nastala stagnace v obchodě, což by mohlo nasvědčovati pouhým přechodným obtížím v placení, pouhému váznutí obchodu, avšak nemuselo by ještě znamenati neschopnost placení po rozumu §u 486 tr. zák. Ovšem praví pak rozsudek dále, že v roce 1923 a 1924, kdy byli stěžovatelé žalováni a exekvováni, byli si vědomi a museli si býti vědomi své neschopnosti platební; při tom však nelze přehlédnouti, že není možno označovati všechny dluhy udělané v roce 1923, jak rozsudek činí, za dluhy uzavřené po nabyté vědomosti o neschopnosti platební, nýbrž nutno stanoviti a zjistiti přesněji, ve kterém období roku 1923 nabyli obžalovaní této vědomosti; pouze dluhy po té udělané bylo by pak lze po případě označiti za dluhy trestně udělané, předpokládajíc ovšem, že se jimi stav passiv změnil podstatně ke škodě věřitelů. Nutno pak dále, jak již uvedeno, zjistiti, že a kdy škoda nastala a v čem pozůstávala, že vzhledem k tomu byl návrh na zahájení vyrovnávacího řízení po případě opožděný a že tím rovněž nastalo poškození věřitelů.

Pokud jde ještě zvláště o obžalovaného Antonína B-a, uvádí nalézací soud, že nepřihlížel k obhajobě obžalovaného, že v rozhodné době neměl vlivu na správu firmy L. a B., že v rozhodné době vedl závod sám obžalovaný Rudolf L., poněvadž prý Antonín B. jako veřejný společník protokolované firmy byl povinen, vyvíjeti činnost obchodní s péčí řádného obchodníka a zejména též starati se o chod oné společnosti. Neučinil-li tak, jest prý na úpadku firmy, o jejíž nezpůsobilosti placení věděl a věděti musel, a zároveň i na trestním zavinění této plně spoluzodpovědný. Ježto však nalézací soud na jiném místě rozhodovacích důvodů zjišťuje, že obžalovaný Antonín B. vstoupil do firmy L. a B. dne 1. července 1922 a koncem roku 1922 nastoupil místo úředníka elektrárny v T., při čemž ovšem zůstal nadále veřejným společníkem firmy, jest na snadě domněnka, že nalézací soud u obžalovaného B-a zaměňuje skutečně vědomí o neschopnosti platební, jak je předpokládá § 486 čís. 2 tr. zák., s pouhou jeho nedbalostí, pro niž vědomí toho nenabyl. Nezjišťujeť rozsudek, že obžalovaný B. skutečně věděl o žalobách a exekucích, podaných a vedených v letech 1923 a 1924, — kdy on již dlel na Slovensku, — na firmu, jejímž byl veřejným společníkem. Nevyšlo tedy ohledně něho na jevo, zda, jsa sice jako veřejný společník povinen zastupovati společnost a vésti její záležitosti, tak v rozhodné době také skutečně činil a zda byl o pravém stavu firmy dostatečně zpraven, by mohl posouditi, zda při platebních obtížích firmy jde o pouhé přechodné váznutí placení či o skutečnou neschopnost platební, jak ji předpokládá trestný čin mu za vinu daný. Z těchto důvodů bylo zmateční stížnosti i v tomto směru vyhověti a zrušiti i rozsudkový výrok, jímž byli oba stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle §u 486 čís. 2 tr. zák., a ježto zrušovací soud pro nedostatek potřebných zjištění ve směrech shora vytčených nemůže sám ve věci rozhodnouti, bylo podle §u 288 čís. 3 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2521.

Podmíněné odsouzení (zákon ze dne 19. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.).